

3 Δεκεμβρίου 1912

Η ναυμαχία της Έλλης

Στις 20 Νοεμβρίου του 1912, η Τουρκία υπέγραψε τη συνθήκη της Τσαλτάτζας, με την οποία τερματιζόταν ο πόλεμος με τις βαλκανικές χώρες, εκτός από την Ελλάδα. Οι ελληνοτουρκικές διαπραγματεύσεις συμφωνήθηκε ν' αρχίσουν στις 3 Δεκεμβρίου, στο Λονδίνο. Όσπου να καταλήξουν σε κάποια συμφωνία, ο πόλεμος θα συνεχιζόταν. Αυτό σήμαινε αυξημένες ευθύνες για τον ελληνικό στόλο, καθώς η θάλασσα ήταν ο μόνος δρόμος για τους Τούρκους: Στη Μυτιλήνη και στη Χίο, οι μάχες συνεχιζονταν ([βλ. 11.11.1912](#)), ενώ στην Ήπειρο υπήρχαν ακόμη πολλοί τουρκικοί θύλακες με τον σπουδαιότερο στα Γιάννενα ([βλ. 21.2.1913](#)).

Ο ελληνικός στόλος είχε μετατρέψει το λιμάνι του Μούνδρου στη Λήμνο σε ορμητήριο. Στόχος του ήταν να μην επιτρέψει στα τουρκικά πολεμικά να βγουν από τα Δαρδανέλια. Την 1^η Δεκεμβρίου, το ελληνικό πολεμικό «Σφενδόνη» περιπολούσε έξω από τα στενά. Το πλήρωμα είδε ένα τουρκικό αντιτορπιλικό που προσπαθούσε να βγει στο Αιγαίο. Άρχισε να το κανονιοβολεί, ενώ κοντά τους έσπευσε και το «Λόγχη». Οι Τούρκοι απάντησαν με τα κανόνια της στεριάς αλλά το πολεμικό τους προτίμησε να ξαναμπεί στα στενά. Το μεσημέρι της ίδιας μέρας, οι Τούρκοι δοκίμασαν πάλι να βγουν στο Αιγαίο με ένα καταδρομικό και τρία αντιτορπιλικά. Τα δυο ελληνικά τους βγήκαν μπροστά και τα τουρκικά ξαναγύρισαν στα στενά. Τη νύχτα, έφτασαν εκεί άλλα οχτώ ελληνικά πλοία. Απλώθηκαν σε σχήμα τόξου καθώς γινόταν φανερό πως οι Τούρκοι θα επαναλάμβαναν την απόπειρα.

Η 2^α Δεκεμβρίου πέρασε ήσυχη στα στενά. Ήταν η μέρα που εκδηλώθηκε η νικηφόρα ελληνική γενική επίθεση στη Μυτιλήνη ([βλ. 11.11.1912](#)). Στη Χίο, οι Τούρκοι άντεχαν ακόμα, αλλ' όχι για πολύ. Χρειάζονταν ενισχύσεις που μόνο ο τουρκικός στόλος μπορούσε να τους προσφέρει. Η αναμέτρηση φαινόταν αναπόφευκτη. Στις 3 Δεκεμβρίου του 1912, ενώ στο Λονδίνο άρχιζαν οι ελληνοτουρκικές συνομιλίες, ο στόλος των Τούρκων έκανε εντυπωσιακή εμφάνιση: Τέσσερα θωρηκτά κι άλλα εννιά πολεμικά ξεμύτισαν από τα στενά.

Αλλά και οι Έλληνες διέθεταν τέσσερα θωρηκτά. Τους περίμεναν απλωμένα, κοντά στο ακρωτήριο της Έλλης, στο σημείο που, κατά τη μυθολογία, έπεσε και πνίγηκε η σύντροφος του Φρίξου, καθώς τους κουβαλούσε το χρυσόμαλλο κριάρι. Οι Τούρκοι άνοιξαν πυρ στις 9.22' το πρωί. Οι Έλληνες πλησίασαν κι απάντησαν στα πυρά, στις 9.25'. Στις 9.35', το θωρηκτό «Αβέρωφ» αποσπάστηκε από τον σχηματισμό και, με συνεχές ζιγκ ζαγκ, βρέθηκε στην πορεία των τουρκικών, που το έβλεπαν να πλέει καταπάνω τους με όλη του την ταχύτητα. Έπεσε πανικός. Οι Τούρκοι ανέκρουσαν πρύμνα κι έσπευσαν να φυλαχτούν στα στενά. Στις 10.25', η ναυμαχία της Έλλης είχε τελειώσει. Για ένα μήνα, δεν θα ξανατολούσαν να βγουν από τα Δαρδανέλια.

1818: Το Ιλινόϊς εντάσσεται στις ΗΠΑ ως η 21η πολιτεία τους.

1944: Ταγματασφαλίτες και Δεξιά αιματοκυλούν ειρηνική διαδήλωση στην πλατεία Συντάγματος της Αθήνας πυροδοτώντας τον πρώτο εμφύλιο που έμεινε γνωστός ως «Δεκεμβριανά». Αντίπαλοι η ελληνική κυβέρνηση που υποστηριζόταν από τους Βρετανούς και το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (ΕΑΜ). Οι δίκες των δοσιλόγων, που επρόκειτο να αρχίσουν την ίδια μέρα, ματαιώθηκαν.

1971: Αεροπλάνα του Πακιστάν επιτίθενται σε ινδικές αεροπορικές βάσεις και η Ινδή πρωθυπουργός, Ιντιρα Γκάντι, κηρύσσει το κράτος σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

1984: Διαρροή χημικών αερίων στο εργοστάσιο Union Carbide κοντά στο Μποπάλ της Ινδίας, σκοτώνει τουλάχιστον 3.000 ανθρώπους και αφήνει εγκαύματα και άλλου είδους προβλήματα υγείας, σε χιλιάδες άλλους.

1993: Κυβέρνηση και αντάρτες της Ουνιτά συμφωνούν σε κατάπαυση πυρός, έπειτα από εμφύλιο πόλεμο στην Αγκόλα διαρκείας 18 ετών.

1999: Στο Σιάτλ των ΗΠΑ, λήγει χωρίς να καταλήξει σε κάποια συμφωνία η σύνοδος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, στην οποία μετείχαν εκπρόσωποι από 135 χώρες. Οι δεκάδες χιλιάδες διαδηλωτές, που επί μέρες αναστάτωναν την πόλη, πανηγυρίζουν.

2004: Μετά από περίπου δυο εβδομάδων συνεχείς διαδηλώσεις της αντιπολίτευσης, το Ανώτατο Δικαστήριο της Ουκρανίας ακυρώνει τον δεύτερο γύρο των εκλογών που έγιναν στις 21 Νοεμβρίου για την ανάδειξη νέου προέδρου της χώρας και ορίζει την επανάληψή τους για τις 26 του μήνα.

2006: Ο Ούγο Τσάβες επανεκλέγεται πανηγυρικά πρόεδρος της Βενεζουέλας με το 61,35% των ψήφων.

2009: Αθρώνονται οριστικά από τις κατηγορίες για συμμετοχή σε πράξεις του Επαναστατικού Λαϊκού Αγώνα (ΕΛΑ) οι Χρ. Τσιγαρίδας, Αγγ. Κανάς και Ειρήνης Αθανασάκη. Η δίωξη εναντίον του 4^{ου} των κατηγορουμένων, Κώστα Αγαπίου, είχε παύσει με τον θάνατό του.

Η 3^η Δεκεμβρίου στον πολιτισμό

3 Δεκεμβρίου 1920

Πεθαίνει ο ζωγράφος Ρενουάρ

«Θέλω ένα κόκκινο που να χτυπάει σαν καμπάνα κι αν δεν υπάρχει, θα το φτιάξω», μονολογούσε ο Πιέρ Ογκίστ (Αύγουστος) Ρενουάρ. Και το έφτιαξε. Το κόκκινο κυριαρχεί στους πίνακές του και οι πίνακές του κυριαρχούν στις πιο φημισμένες αίθουσες του κόσμου. Θαυμάζονται για το φως, τους αβρούς χρωματισμούς και τη δροσιά τους. Γεννήθηκε στις 25 Φεβρουαρίου του 1841 και, μικρός, βρέθηκε στο Παρίσι. Η οικογένεια έμενε κοντά στο Λούβρο κι ο Ογκίστ χανόταν ώρες ατέλειωτες στο μουσείο. Στα 13, άρχισε να δουλεύει σ' ένα βιοτέχνη ζωγραφίζοντας πιάτα κι άλλα είδη από πορσελάνη. Στα 16, μπήκε σε μια συντροφιά νεαρών ζωγράφων που αργότερα θα γίνονταν οι κήρυκες του ιμπρεσιονισμού. Ο ίδιος έφτασε να γίνει ο κυριότερος εκπρόσωπος αυτής της σχολής.

Αποφοιτώντας, γνώρισε περιόδους πολύ δύσκολες αλλ' επέμενε ώσπου, τελικά, το ταλέντο

του αναγνωρίστηκε. Ανήκει στην κατηγορία των λίγων μεγάλων που απέκτησαν φήμη όσο ζούσαν. Στα τελευταία χρόνια της ζωής του, άρχισε προοδευτικά να παραλύει. Συνέχισε να ζωγραφίζει καθισμένος σε κινητή πολυθρόνα με ρόδες. Ζωγράφιζε ως τις τελευταίες του ώρες και ο περίφημος πίνακάς του, «Μεγάλες λουόμενες», που στολίζει το μουσείο της Στοκχόλμης, είναι από αυτή την περίοδο. Πέθανε στις 3 Δεκεμβρίου του 1920.

1894: Πεθαίνει ο Σκοτσέζος Ρόμπερτ Λούις Στίβενσον, συγγραφέας των μυθιστορημάτων «Το νησί των θησαυρών» και «Δρ Τζέκιλ και μίστερ Χάιντ». Είχε γεννηθεί το 1850.

1910: Παρουσιάζεται για πρώτη φορά στο Παρίσι η λάμπα νέον, κατασκευασμένη και τελειοποιημένη από τον φυσικό Ζωρζ Κλωντ.

1911: Γεννιέται ο Ιταλός συνθέτης Νίνο Ρότα.

1967: Ο Νοτιοαφρικανός δρ Κρίστιαν Μπάρναρντ επιχειρεί την πρώτη μεταμόσχευση καρδιάς. Ο οργανισμός του εγχειρισμένου την απέβαλε.

1999: Προσεδαφίζεται στον Άρη αλλά παύει να δίνει σήμα το αμερικανικό μη επανδρωμένο διαστημόπλοιο Mars Polar Lander, αξίας 165 εκατομμυρίων δολαρίων, που είχε προορισμό την έρευνα του υπεδάφους του πλανήτη. Την ίδια τύχη είχε και το «αδελφό διαστημόπλοιο» Mars Climat Orbiter, που έπαψε να δίνει σήμα στις 23 του προηγούμενου Σεπτεμβρίου.

2005: Σε επιβλητική και πολυτελή τελετή στο Σάο Πάολο της Βραζιλίας, η 21χρονη Αθηνά Ωνάση Ρουσέλ παντρεύεται τον 32χρονο Αλβάρο Αλφόνσο ντε Μιράντα.

2015: Σε ηλικία 87 χρόνων, πεθαίνει ο μουσικοσυνθέτης Ζακ Ιακωβίδης (Γιακόμπ Μπενβενίτσε).